

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.), stwierdził, że M. G. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Wskazano, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 72.913,30 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od września 2011 r. do sierpnia 2013 r. w kwocie: 29.405,11 zł

odsetek za zwłokę: 19.549,00 zł

kosztów upomnienia: 44,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 1.255,14 zł

2) z tytułu: składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2011 r. do sierpnia 2013 r. w kwocie: 10.946,25 zł

odsetek za zwłokę: 7.165,00 zł

kosztów upomnienia: 61,60 zł

kosztów egzekucyjnych: 701,50 zł

3) z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2011 r. do lipca 2013 r. w kwocie: 2 175,68 zł

odsetek za zwłokę: 1.441,00 zł

kosztów upomnienia: 49,20 zł

kosztów egzekucyjnych: 119,82 zł.

Organ rentowy podkreślił, że wskazane powyżej odsetki naliczone zostały na dzień 11 czerwca 2019 r. zaś na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy, odsetki naliczane będą nadal do dnia zapłaty, włącznie z tym dniem odsetki za zwłokę winny być liczone na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(decyzja k. 7 - 9 akt ZUS)

W dniu 26 lutego 2020 r. M. G. odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że nie jest ona zobowiązana z tytułu składek określonych w zaskarżonej decyzji z uwzględnieniem podniesionego zarzutu przedawnienia. Wskazała, że należności składowe za okres od września 2011 r. do sierpnia 2013 r. uległy w całości przedawnieniu. W ocenie skarżącej od czynności upomnienia i egzekucji upłynęło więcej, niż 5 lat, w związku z powyższym brak jest podstaw, aby Zakład dochodził należności wskazanych w zaskarżonej decyzji. (odwołanie k. 3 – 3 verte)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 30 marca 2020 r. organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Nadto wskazał, że określone w decyzji zaległości nie są przedawnione i nadal wymagalne z uwagi na wcześniejsze prowadzenie czynności, które zawiesiły bieg terminu przedawnienia, tj. prowadzone postępowanie egzekucyjne od września 2011 r. do kwietnia 2014 r., przedmiotowe zaś postępowanie zostało wdrożone na podstawie kierowanych do wnioskodawczyni upomnień przedegzekucyjnych i tytułów wykonawczych. (odpowiedź na odwołanie k. 5– 5 verte)

Na rozprawie w dniu 14 grudnia 2021 r. poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku, strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie, a ZUS dodatkowo wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (e – protokół rozprawy z dnia 14.12.2021 r. oświadczenie wnioskodawczyni 00:01:16, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:01:30)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

M. G. od 1 sierpnia 2009 r. prowadziła jednoosobową pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...). Przeważającym przedmiotem tej działalności była sprzedaż hurtowa odpadów i złomu. Jako stałe miejsce wykonywania tej działalności i zarazem adres do doręczeń wskazano: (...)-(…) Ł., ul. (...), jako dodatkowe stałe miejsca wykonywania działalności gospodarczej: (...)-(…) Ł., ul. (...) oraz S., ul. (...). (wydruk z (...) k. 29 - 30, przesłuchanie wnioskodawczyni 00:08:25, płyta CD k. 55)

W tym czasie zamieszkiwała wraz z matką G. K. w Ł. przy ul. (...). Nie składała na Poczcie Polskiej zastrzeżeń w zakresie doręczeń kierowanych do niej na wskazany adres. Nie wskazywała w zasadzie organowi rentowemu innego adresu do doręczeń. Jedynie dniu 20 lipca 2009 r. - na okres ciąży i porodu - jako adres do doręczeń podała: M., ul (...), a w dniu 23 lutego 2012 r. adres ten usunęła i ponownie wskazała adres zamieszkania w Ł., ul. (...) tożsamy z adresem siedziby jej przedsiębiorstwa. (przesłuchanie wnioskodawczyni 00:08:25, płyta CD k. 55, zgłoszenie danych płatnika do ZUS k. 13 – 14 akt egzekucyjnych, k. 27 - 28)

Ubezpieczona prowadziła także działalność gospodarczą w R. i S., gdzie miała punkty skupu złomu. Tam docierała też korespondencja urzędowa. (przesłuchanie wnioskodawczyni 00:08:25, płyta CD k. 55)

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawczyni zgłosiła siebie oraz pracowników do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. (okoliczność bezsporna, a nadto formularz (...) k. 27 - 28)

W spornym okresie M. G. nie zgłaszała w ZUS-ie zawieszenia wykonywania bądź likwidacji działalności gospodarczej. (wydruk z rejestru (...) k. 29)

Nie przedstawiła w organie rentowym długotrwałych zwolnień lekarskich oraz nie otrzymała zasiłków za długotrwały okresy niezdolności do pracy w spornych latach. (okoliczności bezsporne)

M. G. została wykreślona z rejestru (...) jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą z dniem 20 grudnia 2013 r. (wydruk z rejestru (...) k. 30)

Wnioskodawczyni nie opłaciła należnych składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na ubezpieczenia:

- społeczne za okres od września 2011 r. do sierpnia 2013 r.,
- zdrowotne za okres do sierpnia 2013 r.,
- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od października 2011 r. do lipca 2013 r.

(szczegółowe zestawienie należności k. 7-8 akt egzekucyjnych)

Organ rentowy skierował do wnioskodawczyni upomnienie z dnia 24 listopada 2011 r. dotyczące zaległości składkowych za okres sierpień - październik 2011 r. Upomnienie zostało wysłane na adres do korespondencji wskazany przez płatniczkę składek, czyli do miejscowości M., które wnioskodawczyni odebrała osobiście w dniu 28 listopada 2011 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru k. 1 – 2 akt egzekucyjnych)

W latach 2012 – 2017 Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Ł. prowadził i od 2018 r. nadal prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko M. G. jako dłużnikowi. Z prowadzonego postępowania egzekucyjnego systematycznie wpływają wpłaty.

Tytuły wykonawcze były kierowane przez organ rentowy po dniu 23 lutego 2012 r. na adres zamieszkania tożsamy z adresem siedziby przedsiębiorstwa płatniczki składek, tj. (...), ul. (...), w tym:

- tytuły wykonawcze z dnia 23 marca 2012 r., które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K.;
- tytuły wykonawcze z dnia 27 listopada 2012 r. – dwukrotnie awizowane w placówce pocztowej i doręczone w trybie awizo;
- tytuły wykonawcze z dnia 22 stycznia 2013 r., które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K.;
- tytuły wykonawcze z dnia 18 marca 2013, które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K.;
- tytuły wykonawcze z dnia 5 kwietnia 2013 r., które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K.;
- tytuły wykonawcze z dnia 13 września 2013 r., które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K.;
- tytuły wykonawcze z dnia 8 kwietnia 2014 r., które zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K..

(tytuły wykonawcze wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru k. 31 – 36, k. 52 – 69, k. 72 – 76, k. 145 – 146, k. 173 – 174, k. 211 – 212, k. 289 – 290, 333- 334, postanowienie k. 501 akt ZUS, pismo ZUS k. 564 akt egzekucyjnych)

W latach 2014 - 2018 podjęto próby zajęcia wierzytelności z rachunków bankowych wnioskodawczyni. (pisma Banku k. 353 – 359 akt ZUS, zawiadomienia k. 486- 488, k. 524 - 528 akt egzekucyjnych)

Zadłużenie wnioskodawczyni M. G. wyniosło łącznie kwotę 72.913,30 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od września 2011 r. do sierpnia 2013 r. w kwocie: 29.405,11 zł

odsetek za zwłokę: 19.549,00 zł

kosztów upomnienia: 44,00 zł

kosztów egzekucyjnych: 1.255,14 zł

2) z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2011 r. do do sierpnia 2013 r. w kwocie: 10.946,25 zł

odsetek za zwłokę: 7.165,00 zł

kosztów upomnienia: 61,60 zł

kosztów egzekucyjnych: 701,50 zł

3) z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od października 2011 r. do lipca 2013 r. w kwocie: 2 175,68 zł

odsetek za zwłokę: 1.441,00 zł

kosztów upomnienia: 49,20 zł

kosztów egzekucyjnych: 119,82 zł.

(szczegółowe zestawienie należności k. 7 – 8 akt ZUS)

Zawiadomieniem z dnia 19 grudnia 2019 r. ubezpieczona została poinformowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. (zawiadomienie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. k. 3 – 3 verte akt egzekucyjnych)

Zawiadomieniem z dnia 10 stycznia 2020 r. organ rentowy poinformował wnioskodawczynię o zakończeniu postępowania prowadzonego w powyższej sprawie oraz o przysługującym jej prawie wypowiedzenia się w zakresie zebranych dowodów i materiałów. (zawiadomienie wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. k. 5 – 6 verte akt egzekucyjnych)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, nadto o dokumenty z akt egzekucyjnych w postaci: tytułów wykonawczych wraz z potwierdzeniami ich odbioru, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony oraz w oparciu o przesłuchanie wnioskodawczyni.

Zebrane dowody, w tym dokumenty, nie zostały zakwestionowane w toku postępowania sądowego i nie nasuwają wątpliwości, pozwalając tym samym na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U z 2021 r., poz. 423), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1285) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 tej ustawy podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego wynagrodzenia. Składka w nowej wysokości obowiązywała od trzeciego miesiąca następnego kwartału.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna. (art. 79 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych)

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą są obowiązane, bez uprzedniego wezwania, opłacić składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie przewidzianym dla składek na ubezpieczenie społeczne. (art. 87 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych)

Zgodnie z treścią art. 104 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1100) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy opłacają pracodawcy.

W myśl art. 107 ust. 1 przytoczonej ustawy składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Według art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

W świetle znajdującego odpowiednie zastosowanie na mocy art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i przepisu art. 26 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz.1128) podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1-5 wyżej wymienionej ustawy systemowej, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że organ rentowy decyzją z dnia 29 stycznia 2020 r. - na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określił zadłużenie wnioskodawczyni M. G. (jako płatnika składek) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych kwotę. Strona odwołująca się ostatecznie nie zgłosiła zastrzeżeń wobec wysokości i okresów zaległości, podnosząc zarzut przedawnienia składek.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że z chwilą wniesienia odwołania M. G. stała się stroną postępowania cywilnego, a organ rentowy jej przeciwnikiem procesowym. Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku w sprawie sygn. akt IV CSK 71/09 (LEX nr 737288) przedstawił pogłębione wywody w przedmiocie ciężaru dowodu, z którymi zgodzić się należy, wskazując, że kwestia ta może być rozpatrywana w aspekcie procesowym i materialnoprawnym. Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z treści art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.). Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranym środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego, to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne. W niniejszej sprawie organ rentowy, przeprowadził postępowanie kontrolne, zawiadamiając wnioskodawcę o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, określając okresy zaległości, kwoty i tytuły. Wnioskodawca w toku postępowania przed organem rentowym nie wykazał faktu zapłaty powyższych należności, a zatem organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję. Zatem jeżeli organ rentowy określił zaległość poprzez dokładne wskazanie okresów i kwot należności, to w postępowaniu sądowym skarżąca zobowiązana była do odniesienia się do tych okoliczności (art. 221 k.p.c.) oraz wykazania faktów przeciwnych, niż wskazane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Zgodnie z art. 210 § 2 k.p.c. każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Poza tym, po wniesieniu odwołania od decyzji, Sąd zobligowany jest uwzględnić dalsze reguły dowodowe przewidziane w k.p.c. (art. 228 § 1 k.p.c., art. 230 k.p.c. i art. 231 k.p.c.). Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie toczy się od nowa, lecz stanowi kontynuację uprzedniego postępowania przed organem rentowym. Z tej przyczyny obowiązkiem strony wnoszącej odwołanie jest ustosunkowanie się do twierdzeń organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z art. 232 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2011r., II UK 69/11, LEX nr 1108830).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni nie zgłosiła zastrzeżeń wobec określonych w zaskarżonej decyzji wysokości i okresów zaległości.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez odwołującą zarzutu przedawnienia roszczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, (a w tym przedawnienia odsetek) należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 24 ustawy systemowej należności z tytułu składek, czyli składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, dodatkowe opłaty i opłaty prolongacyjne, których płatnik składek nie uregulował w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, gdy nie uległy one przedawnieniu. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego.

Od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. termin przedawnienia należności z tytułu składek wynosił 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców z dnia 16 września 2011 r. (Dz.U. Nr 232, poz. 1378) - zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat.

Ponieważ bieg przedawnienia niewielkiej części spornych należności składkowych rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe znaczenie ma art. 27 powyższej ustawy regulujący zagadnienia intertemporalne. Zgodnie z jego ust. 1, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Wedle zatem zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (według starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednakże bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale od dnia 1 stycznia 2012 r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 przywołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej.

Należy zaznaczyć, że do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne. (art.93 ust.2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021 r., poz.1285), art. 30 ust.2 ustawy z 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. Nr 158, poz. 1121 ze zm.).

W przypadku składek na Fundusz Pracy stosownie do treści art. 107 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.), obowiązującej od 1 maja 2004 r., składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne.

Skoro do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne, to należy odwołać się do art. 24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Nie ulega także wątpliwości, iż wobec podejmowania czynności zmierzających do wyegzekwowania należności z tytułu składek (art. 24 ust.5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), doszło do zawieszeniem biegu terminu przedawnienia.

Termin przedawnienia należności w przypadkach określonych w art. 24 ust. 5a-6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ulega przerwaniu lub zawieszeniu. Przerwanie biegu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej przerwanie biegu przedawnienia, termin przedawnienia biegnie od nowa. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia sprawia zaś, że w terminie przedawnienia nie uwzględnia się co prawda okresu, w którym bieg przedawnienia był zawieszony, ale uwzględnia się okres przedawnienia, który poprzedzał okres zawieszenia. Zmiana stanu prawnego wprowadzona od 1 stycznia 2003 r. przez dodanie art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczyła zawieszenia terminu przedawnienia. Przepis ten przewidywał zawieszenie biegu terminu przedawnienia, od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz sądowego, z wyłączeniem wcześniejszych faz postępowania. Na skutek kolejnej nowelizacji przepisów od 1 lipca 2004 r. ustawodawca rozszerzył zakres zawieszenia biegu terminu przedawnienia na okres od podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Istotne znaczenie ma treść art. 25 ust. 5f ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Wedle aktualnego poglądu wyrażonego w judykaturze, który Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu w pełni podziela, przepis art. 24 ust. 5f jest sformułowany dość jasno - **w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania (...). Tak więc stan zawieszenia biegu przedawnienia wywołuje wszczęcie postępowania administracyjnego przed organem rentowym.**

Wobec tego, że w postępowaniu przed organem rentowym stosuje się przepisy procedury administracyjnej, organ ten, wykonujący zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych określone ustawą i wyposażony w kompetencje do wydawania decyzji w sprawach indywidualnych dotyczących, między innymi, ustalania wymiaru składek i ich poboru, zobowiązany jest do realizacji zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 kpa). W tym celu na organie rentowym spoczywa w myśl art. 61 § 4 kpa obowiązek zawiadomienia stron o wszczęciu postępowania z urzędu. Art. 61 § 3 kpa, jak i dodany z dniem 21 listopada 2005 r. art. 61 § 3 a kpa, nie określają daty wszczęcia postępowania z urzędu. Art. 61 § 3 kpa stanowi bowiem, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wszczęcie postępowania administracyjnego nie jest zasadniczo związane z wydaniem odrębnego aktu administracyjnego (dotyczy to zarówno wszczęcia postępowania na wniosek strony, jak i z urzędu). Zawiadomienie strony o wszczęciu postępowania z urzędu, przewidziane przez art. 61 § 4 kpa, ma formę pisemną, nie jest postanowieniem, czy też decyzją, o których mowa w kpa.

W orzecznictwie przyjęto, że za datę wszczęcia postępowania z urzędu należy przyjąć pierwszą czynność urzędową wobec strony lub czynność podjętą w sprawie przez organ administracji publicznej z urzędu (vide wyrok NSA w W. z 13 października 1999 r. (...), Lex Nr 47892, por. też wyrok SA Warszawie z dnia 4.03.2020 r., III AUa 975/18, wyrok SA w Szczecinie z dnia 23.10.2018 r., III AUa 186/18 , wyrok SA w Lublinie z dnia 18.09.2019 r., III AUa 510/19). Chodzi przy tym o czynność podjętą w tej sprawie. (vide wyrok z dnia 20 stycznia 2010 r., (...) 321/09, L., wyrok SA we Wrocławiu z 4 kwietnia 2012 r., III AUa 1714/11, LEX nr 1714/11).

W orzecznictwie zwraca się uwagę, że z faktem podjęcia takiej czynności powiązane musi być powiadomienie o niej strony (vide postanowienie z 4 marca 1981 r., SA 654/81, aNSA 1981. Nr 1, poz. 15; wyrok z 26 października 1999 r., (...) SA (...), L.)

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, że organ rentowy skierował do wnioskodawczyni upomnienie z dnia 24 listopada 2011 r. dotyczące zaległości składowych za okres sierpień - październik 2011 r., które

zostało wysłane na adres do korespondencji wskazany przez płatniczkę składek, czyli do miejscowości M. a płatniczka odebrała upomnienie w dniu 28 listopada 2011 r.

W latach 2012 – 2017 Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Ł. prowadził i od 2018 r. nadal prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko M. G. jako dłużnikowi. Z prowadzonego postępowania egzekucyjnego systematycznie wpływają wpłaty.

Tytuły wykonawcze były kierowane przez organ rentowy po dniu 23 lutego 2012 r. na adres zamieszkania tożsamy z adresem siedziby przedsiębiorstwa płatniczki składek, tj. (...), ul. (...), w tym:

- tytuły wykonawcze z dnia 23 marca 2012 r. zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K., tytuły wykonawcze z dnia 27 listopada 2012 r. – dwukrotnie awizowane w placówce pocztowej i doręczone w trybie awizo, tytuły wykonawcze z dnia 22 stycznia 2013 r., z dnia 18 marca 2013 r., z dnia 5 kwietnia 2013 r., z dnia 13 września 2013 r., z dnia 8 kwietnia 2014 r. zostały odebrane przez matkę ubezpieczonej – G. K..

W latach 2014 - 2018 podjęto próby zajęcia wierzytelności z rachunków bankowych wnioskodawczyni.

Zawiadomieniem z dnia 19 grudnia 2019 r. ubezpieczona została poinformowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zawiadomieniem z dnia 10 stycznia 2020 r. organ rentowy poinformował wnioskodawczynię o zakończeniu postępowania prowadzonego w powyższej sprawie oraz o przysługującym jej prawie wypowiedzenia się w zakresie zebranych dowodów i materiałów.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że w myśl art. 42 § 1 kpa pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy. W toku postępowania strony mają obowiązek zawiadomić organ o każdej zmianie swojego adresu art. 41 § 1 kpa.

Stosowanie do wyroku NSA z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie II GSK 1956/13, jeśli strona wskazuje adres do doręczeń, wówczas organ zobowiązany jest doręczać korespondencję na adres wskazany do doręczeń.

Zgodnie zaś z utrwalonym poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego (vide: wyrok NSA z 6 maja 2010 r. w sprawie II GSK 549/09, wyrok NSA z 17 maja 2017 roku w sprawie II OSK 2365/15, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r. w sprawie I UK 23/11), osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą należy doręczać pisma w postępowaniu administracyjnym tak, jak każdej osobie fizycznej, zgodnie z dyspozycją przepisów art. 42 § 1 – 3 kpa.

Doręczenie dokonane za pośrednictwem dorosłego domownika przewiduje treść art. 138 § 1 k.p.c. i odnosi ono skutek dla adresata. Dorosły domownik, jeżeli podjął się odbioru korespondencji to obowiązany jest do jej niezwłocznego przekazania adresatowi.

Okoliczność, czy i kiedy doszło do przekazania pisma adresatowi pozostaje bez znaczenia dla oceny skuteczności doręczenia i rozpoczęcia biegu terminów procesowych wynikających z dokonania doręczenia. Wykazanie, że osoba, która odebrała pismo nie przekazała go adresatowi lub uczyniła to z opóźnieniem może mieć znaczenie jedynie przy ocenie zasadności wniosku o przywrócenie terminu (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2013 r., sygn. akt II CZ 45/13, LEX nr 1413042). O skuteczności zastępczego doręczenia pisma sądowego w sposób określony w art. 138 § 1 k.p.c. nie przesądza okoliczność, czy dorosły domownik był upoważniony przez adresata do odbioru korespondencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 sierpnia 1999 r., sygn. akt II CZ 80/99, OSNC 2000/3/46).

Doręczenia przewidziane w art. 138 i 139 § 1 k.p.c. oparte są na domniemaniu, że pismo sądowe dotarło do rąk adresata i że w ten sposób doręczenie zostało dokonane prawidłowo.

W niniejszym postępowaniu wnioskodawczyni nie wykazała, że G. K. odbierająca przesyłkę kierowaną na adres zamieszkania ubezpieczonej nie jest dorosłym domownikiem (art. 6 k.c.). Wręcz przeciwnie ubezpieczona w swych zeznaniach przyznała, że G. K. jest jej matką, z którą zamieszkiwała pod adresem wskazanym jako do doręczeń tj., w Ł. przy ul. (...).

Mając na względzie powyższe nawet jeżeli matka ubezpieczonej nie przekazała jej wysłanej na przedmiotowy adres korespondencji od ZUS to i tak M. G. ponosi konsekwencje działania odbiorcy przesyłki.

Z powyższych względów należy wskazać, że organ rentowy prawidłowo przyjął, że przesyłki zawierające tytuły wykonawcze kierowane do wnioskodawczyni zostały prawidłowo doręczone (domniemanie doręczenia). Podkreślić przy tym należy, że upomnienie przesłane na zgłoszony przez ubezpieczoną we wcześniejszym okresie adres do doręczeń: M., ul (...) odebrała sama M. G..

W tym stanie rzeczy należności z tytułu składek na koncie wnioskodawczyni M. G. za sporny okres roszczenia organu rentowego nie uległy zatem przedawnieniu, bowiem podejmowano czynności zmierzające do wyegzekwowania spornych składek.

Bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek za okres od września 2011 r. do sierpnia 2013 r. uległ zawieszeniu z uwagi na prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Mając na względzie wskazane okoliczności, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., należało oddalić wniesione odwołanie jako niezasadne, gdyż zarzut przedawnienia okazał się chybiony.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 t.j. z późn. zm).

K.B